

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مهندس علي مشكاني

مدیریت پسماندهای پزشکی در واحدهای درمانی و بیمارستان ها

شبکه بهداشت و درمان ملارد- بهداشت محیط

- زباله های پزشکی به علت دارا بودن عوامل خطرناک سمی و بیماری زا از جمله مواد: پاتولوژیک ، دارویی و شیمیایی و رادیو اکتیو از حساسیت های خاصی برخوردار است

- به همین علت یکی از مسائل اساسی برای دفع پس ماند های پزشکی مدیریت صحیح آن برای جمع آوری ، نقل و انتقال و نگهداری موقت و دفع نهایی می باشد به نحوی که خطری برای سلامت افراد و جامعه ایجاد نکند

- طبق دستورالعمل‌های اداره کل سلامت محیط کار و وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، واحدهای درمانی موظف شده‌اند تا نسبت به جمع‌آوری و ذخیره سازی مجزای زباله‌های عفونی و غیر عفونی از مبدا تولید اقدام کنند.

- اگرچه در بسیاری از واحدهای درمانی تابعه تحولات زیادی در این زمینه صورت پذیرفته اما هنوز این امر، به صورت یک فرهنگ درنیامده و علیرغم حضور کارشناسان بهداشت محیط متأسفانه زباله‌های عفونی ۱۰۰ درصد تفکیک نمی‌شوند

- نحوه ی جمع آوری اولیه (تفکیک در مبدا)، انتقال به جایگاه موقت، وضعیت جایگاه ،امحاء یا بی خطر سازی مناسب و نحوی انتقال به محل دفع نهایی و وزن زباله های تولید شده ، زباله های تولیدی در یک شبانه روز، تفکیک درصد های نوع زباله ها بسیار مهم می باشد

• طبقه بندی انواع پسماندهای موجود در واحدهای درمانی

ردیف	نوع پسماند	نوع ظرف	رنگ ظرف
۱	عفونی	کیسه های پلاستیکی مقاوم	زرد
۲	تیزوبرنده	سیفتی باکس	زرد با درب قرمز
۳	شیمیایی دارویی	کیسه های پلاستیکی مقاوم	سفید
۴	عادی	کیسه های پلاستیکی مقاوم	مشکی

پسماندهای عادی

- این نوع پسماندها شامل :

پسماندهای آشپزخانه، آبدارخانه، قسمت اداری-مالی، ایستگاههای پرستاری، کاغذ و هر وسیله یا جسمی که آلودگی واضحی از نظر خون و ترشحات بیمار نداشته باشد.

- رنگ بندی کیسه های حاوی پسماندهای غیر عفونی :

این پسماندها در سطل های پدالی آبی رنگ و کیسه های مشکی رنگ ، تفکیک می شوند.

• پسماندهای تیز و برنده

- روش های پیشنهادی برای دفع زباله ها به روش مطلوب و بهداشتی
- زباله های معمولی: به طور روزانه از طریق شهرداری
- زباله های عفونی ، شیمیایی ، نوک تیز و برنده:
براساس قانون مدیریت پسماندها پس از بی خطر نمودن (با استفاده از فناوری های غیر سوز در مبدا تولید است) باید تحویل شهرداری شود.

- در واحدهای درمانی سهل انگاری در امر نگهداری ، حمل و نقل و دفع زباله ها می تواند مخاطره آمیز باشد. یکی از عواقب این موضوع که متأسفانه کمتر به آن توجه می شود عفونتهای مرتبط می باشد که میتواند در اثر بی دقتی در نظافت واحدهای درمانی و جابجایی و حمل غلط زباله اتفاق بیفتد

- با اعمال یک مدیریت صحیح در نحوه ی جمع آوری مواد زائد و توجه به امر تفکیک در محل ، نگهداری موقت در محل ذخیره و حمل نهایی به شکل صحیح می توان قسمت اعظم زباله های تولیدی در داخل واحدهای درمانی را همانند زباله های خانگی جمع آوری و دفع نمود

مشكلات اصلي :

- ۱- عدم اجرائي دقيق دستورالعمل تفكيك : آموزش ، باور و انگیزه در واحدهاي توليد كننده زباله هاي عفوني
- ۲- گردش كار غير اصولي
- ۳- فقدان جايگاههاي اصولي نگهداري و بي خطر سازي پسماندها

• لازم به تاکید است :

۱ : بطورکلي بازيافت زباله هاي مراکز بهداشتي درماني ممنوع است.

۲ : استراتژي وزارت بهداشت در دفع پسماندهاي خطرناك بیمارستاني (عفوني و نوک تيز و برنده در گام نخست) بي خطر سازي با بهره گيري از روش ها و فن آوريهاي غير سوز در مبداء توليد است

۳ : آموزش و نظارت مستمر ، انتقال تجربه و حساس سازي افراد مؤثر در فرايند مديريت و اجراي دستورالعمل پسماندها و در نهايت برخورد قانوني با متخلفين از اولويتهاي مهم معاونت بهداشتي در رفع مشكل ميباشد.

• **فرازهائي از قانون مديريت پسماندها (مصوب ۱۳ / ۲ / ۸۲ مجلس شوراي اسلامي)**

- مديريت هاي اجرائي پسماندها موظفند براساس معيارها و ضوابط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشكي ترتيبی اتخاذ نمايند تا سلامت ، بهداشت و ايمني عوامل اجرائي تحت نظارت آنها تامين وتضمين شود. (ماده ۵ قانون)

- مديريت اجرائي کليه پسماندها غيرازصنعتي وويژه درشهرها وروستاها و حریم آنها به عهده شهرداريها و دهداريها ودرخارج ازحوزه ووظايف شهرداريها ودهداريها به عهده بخشداريها مي باشد .مديريت اجرائي پسماندهاي صنعتي وويژه به عهده توليد کننده خواهد بود. درصورت تبديل آن به پسماند عادي به عهده شهرداريها ، دهداريها و بخشداريها خواهد بود . (ماده ۷ قانون)

- **مخلوط کردن** پسماندهای پزشکی با سایر پسماندها و تخلیه و پخش آنها در محیط و یا فروش ، استفاده و **بازیافت** این نوع پسماندها ممنوع است .
- (ماده ۱۳ قانون)

- متخلفین از حکم ماده ۱۳ به جزای نقدی از دو میلیون ریال تا یکصد میلیون ریال و در صورت تکرار به دو برابر حداکثر مجازات و در صورت تکرار مجدد هربار به دو برابر مجازات بار قبل محکوم می شوند .

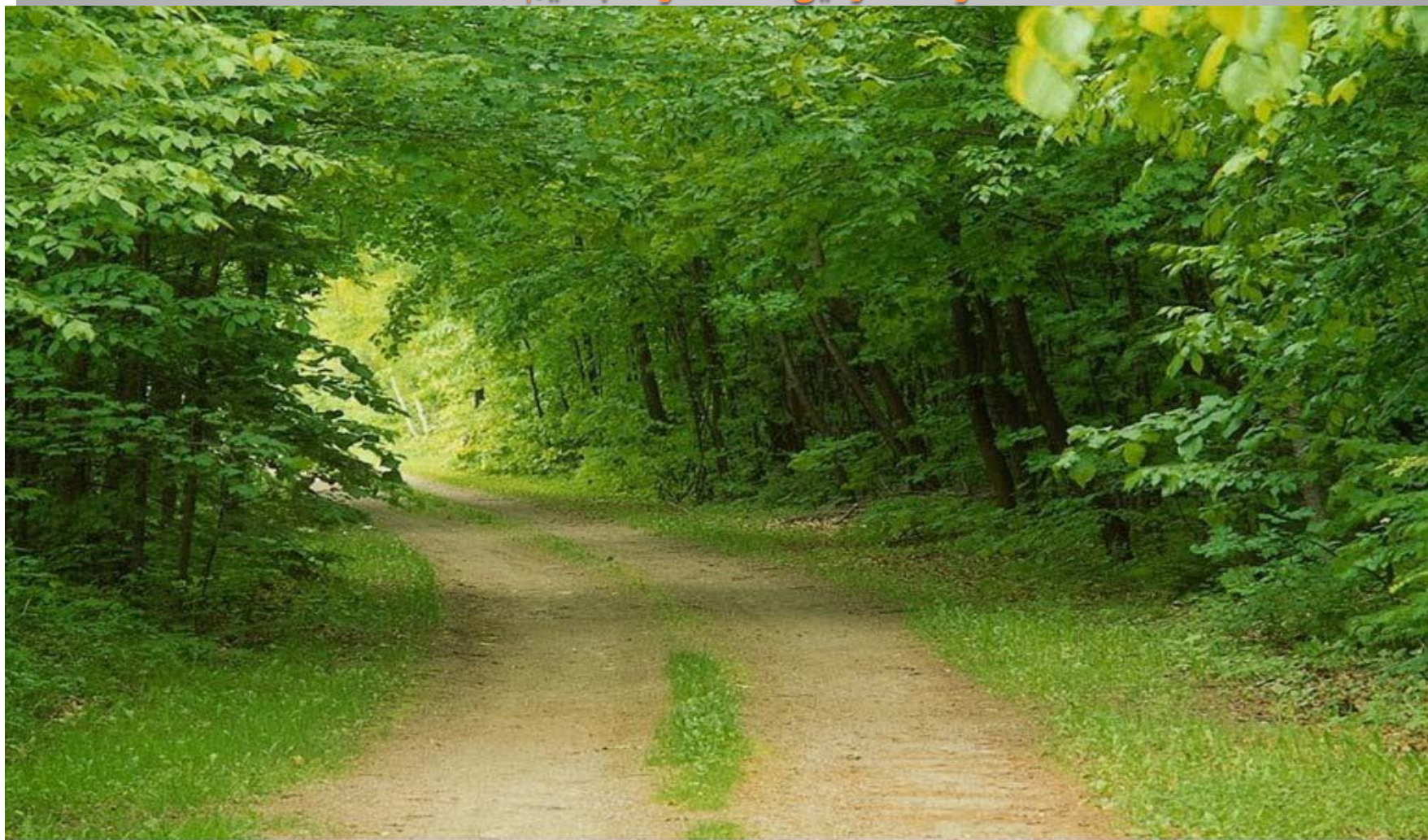
- (بخشی از ماده ۱۶ قانون)

واحدہای درمانی تحت پوشش شهرستان ملارد

ردیف	نام واحد	تعداد
	درمانگاه	۶
۲	آزمایشگاه تشخیص طبی	۱۴
۳	مطب پزشکی	۸۰
۴	مطب دندانپزشکی	۶۰
۵	مراکز درمان سوء مصرف مواد	۲۱
۶	مراکز بهداشتی و درمانی دولتی + خانه های بهداشت	۲۸
	جمع کل	۲۰۹

- براساس استعلام صورت گرفته میزان تولید زباله های عفونی از مجموع ۲۰۹ واحد درمانی موجود در سطح شهرستان ملارد روزانه ۱۵۰ کیلوگرم می باشد که این حجم زباله با توجه به خطرات یاد شده در صورت عدم اجرای ضوابط مدیریت اجرایی پسماندهای عفونی برای محیط زیست شهرستان بسیار خطر آفرین بوده و تصمیم گیری در این خصوص از اهمیت بسزایی برخوردار می باشد و دقت نظر و حساسیت شما مسئولین گرامی را طلب می نماید.

ما محیط زیست را از پیشینیان به ارث نبرده ایم ، بلکه از آیندگان به امانت گرفته ایم.(در حفظ و حراست از این امانت کوشا باشیم .)

با تشکر از توجه شما

